

Budeme si moct péči doma dovolit aneb Kde získat finanční podporu?

Péče o osoby s vysokou mírou závislosti představuje nejen psychickou, ale i finanční zátěž. Nicméně **existují příspěvky, které jsou na pokrytí péče určeny a mohou vám značně usnadnit situaci.** Základní jsou následující čtyři **dávky určené osobám, které péči potřebují:**

▮ **Příspěvek na péči:** Slouží k úhradě části nákladů spojených s poskytováním péče a je vyplácen u dospělých osob ve 4 stupních: 1. stupeň – 880 Kč, 2. stupeň – 4 400 Kč, 3. stupeň – 8 800 Kč, 4. stupeň – 13 200 Kč. Výše se stanoví podle posouzení zdravotního stavu a soběstačnosti osoby. U dětí do 18 let

jsou částky ještě o něco vyšší. **Příspěvek je vyplácen každý měsíc**, a to i zpětně **ode dne podání žádosti.** Je proto potřeba o něj požádat co nejdříve poté, kdy vznikne potřeba péče. Příspěvek slouží k úhradě péče zajišťované jak profesionálními poskytovateli služeb, tak blízkými osobami.

- **Příspěvek na zvláštní pomůcku:** Příspěvek se poskytuje osobám s těžkým pohybovým postižením či s těžkým sluchovým nebo zrakovým postižením. Do této skupiny osob se řadí také senioři, u kterých se problémy objeví ve vyšším věku. Příspěvek lze využít na bezbariérové úpravy bytu a na pořízení pomůcek usnadňujících sebeobsluhu nebo pracovní uplatnění, např. na bezbariérové úpravy koupelny, na pořízení a úpravu automobilu, vodícího psa, speciálního ovládání počítače, speciální rampy, schodišťové plošiny apod. Seznam pomůcek je definován vyhláškou. Podrobnější informace získáte také od pracovníků pečovatelské služby.
- **Průkaz pro osoby se zdravotním postižením (ZTP, ZTP/P, parkovací průkaz):** Opravňuje k získání tzv. mimořádných výhod, např. využívání vyhrazených parkovacích míst, bezplatné přepravy MHD, levnější dálkové přepravy vlaky či autobusy aj. V případě přidělení průkazu ZTP/P může některé výhody využívat i průvodce držitele průkazu. Pokud je držitelem průkazu váš partner nebo potomek, lze uplatňovat také vyšší daňové odpočty na daních z příjmu.
- **Příspěvek na mobilitu:** Pokud bude vašemu blízkému přidělen průkaz ZTP nebo ZTP/P, získá současně nárok na příspěvek na mobilitu. Ten můžete využít na provoz vlastního automobilu (např. nákup benzínu), na zakoupení jízdenek, využití soukromé přepravy apod. Příspěvek činí 550 Kč měsíčně.
- **Příspěvek na bydlení a dávky pomoci v hmotné nouzi:** Těmito dávkami stát přispívá na náklady na živobytí, bydlení apod. rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy.

Žádosti o uvedené příspěvky a dávky i o průkaz pro osoby se zdravotním postižením se podávají u místní pobočky úřadu práce. Všechny příspěvky i průkaz jsou určeny také seniorům, přestože se nazývají dávky pro osoby se zdravotním postižením. S podáním žádosti vám poradí např. pracovníci pečovatelské služby.

Pokud nepříznivá zdravotní situace omezí pracovní aktivitu vašeho příbuzného anebo ohrozí i vaše možnosti pracovního uplatnění, lze využít ještě následující dvě dávky nahrazující výpadek příjmu:

- **Invalidní důchod:** Na invalidní důchod mají nárok osoby starší 18 let, jejichž pracovní schopnost je výrazně omezena z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pokud tedy váš příbuzný vlivem události, která ho dostala do stavu závislého na péči druhých, nemůže pracovat a zároveň

ještě nedosáhl věku pro přidělení starobního důchodu, má pravděpodobně nárok na přidělení důchodu invalidního. Invalidní důchod se přiděluje ve třech stupních podle stupně omezení pracovní schopnosti. Vyřízení a přidělení může trvat poměrně dlouho, je proto dobré žádost podat co nejdříve. Žádost se podává u České správy sociálního zabezpečení.

- **Dlouhodobé ošetřovné:** Na dávku má nárok pečující osoba, která se rozhodne zajistit péči o svého blízkého příbuzného. Ve chvíli, kdy v rodině vznikne potřeba péče, má pečující osoba nárok čerpat tříměsíční placené volno na to, aby péči o blízkou osobu mohla zařídit a zorganizovat. Po tuto dobu je zaměstnavatel povinen zachovat pro ni pracovní místo (opatření funguje podobně jako mateřská dovolená). Žádost se podává prostřednictvím zaměstnavatele pečující osoby.

Kde získat podrobnější informace?

- **Pověřený obecní úřad nebo obecní úřad s rozšířenou působností, odbor sociálních věcí** – základní informace o možných finančních zdrojích pro pečující osoby a pro osoby, které potřebují péči.
- **Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)** – přehled a podrobné informace o dávkách pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením: www.mpsv.cz (sekce Zdravotní postižení/Dávky pro osoby se zdravotním postižením a sekce Rodina, ochrana práv dětí, senioři/Senioři a politika stárnutí/Pečujeme o své blízké – dlouhodobé ošetřovné)
- **Úřad práce ČR** – informace o dávkách pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením, formuláře žádostí: portal.mpsv.cz (sekce Formuláře/Formuláře sociálních služeb a dávek osobám se zdravotním postižením)
- **Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ)** – přehled a podrobné informace o invalidních důchodech a dlouhodobém ošetřovném: www.cssz.cz (sekce Důchodové pojištění/Dávky/Invalidní důchody a sekce Nemocenské pojištění/Dávky/Dlouhodobé ošetřovné)

Využití metodických listů

Informační listy byly vytvořeny v rámci projektu Institutu sociální práce s názvem „Zapojení rodiny a blízkých do péče jako společná cesta k co nejkvalitnějšímu životu“, který byl realizován v letech 2016 – 2018. Autoři: Ilona Čtvrtníková, Tatjana Kašlíková, Vladimíra Tomášková, Pavla Koucká, Markéta Kudláčová). Odborný garantem byl Jakub Čtvrtník.

Na podobu a využití listů se vztahují autorská práva. Jejich uživatel je povinen zachovat podobu listu včetně uvedených log Evropské unie a Institutu sociální práce, z.s. List je při zachování podoby možné kopírovat nebo tisknout z jeho elektronické verze.

Institut sociální práce vznikl z iniciativy odborníků v oblasti sociálních služeb, kteří mají společný cíl: **umožnit lidem co nejdéle ŽÍT DOMA**. A to i ve chvíli, kdy se stanou závislí na intenzivní pomoci druhých.

Institut sociální práce **mění fungování pečovatelských služeb** - už nezajišťují především rozvoz obědů a úklidy seniorům, ale více se věnují odborné péči. Umožňují ŽÍT DOMA všem potřebným bez rozdílu věku, i s III. a IV. stupněm závislosti na péči, dříve výhradně klientů pobytových zařízení (např. domovů pro seniory). **Spolupracujeme se zřizovateli služeb – obcemi, na úrovni zadavatelů – krajů – zpřehledňujeme systém financování sociálních služeb, vytváříme kritéria a pravidla** pro jejich optimální zajištění. Projekty Institutu zkvalitnily život již tisícům lidí, jejich rodinám a blízkým.

Východiskem veškerého úsilí Institutu je „desatero kvalitního poskytování sociálních služeb“:

1. Za základ důstojnosti člověka považujeme možnost rozhodovat o svém životě i tehdy, kdy je jeho závislost na podpoře vysoká.
2. Sociální službu vnímáme jako doplněk veřejně dostupných služeb a přirozených zdrojů (pomoc rodiny, přátel, místní komunity atd.) uživatele, vnímáme jejich význam a nenahrazujeme je.
3. Jsme přesvědčeni, že kvalitní sociální služba může být člověku poskytnuta až poté, co jsou zjištěny jeho nenaplněné potřeby v celém rozsahu běžného života.
4. Podporujeme a upřednostňujeme řešení nepříznivé sociální situace člověka v jeho přirozeném domácím prostředí, které služba svým konáním spoluvytváří.
5. Ti, kteří jsou nejvíce závislí na pomoci druhých, mají zajištěnou největší pozornost pracovníků služby.
6. Sociální služby jsou poskytovány pouze tomu, kdo je skutečně potřebuje – nemůže svou situaci řešit pomocí přirozených zdrojů a jiných veřejných služeb.
7. Smysl plánování poskytování služby spatřujeme ve společné dohodě: jak podpořit člověka, aby mohl žít běžný život při nejvyšší možné míře samostatnosti a soběstačnosti.
8. Roli sociální služby chápeme v souladu se základními zásadami zákona o sociálních službách a ctíme jejich hranice.
9. Podporujeme otevřenost a nabídku podpory ve spolupráci s rodinami a jinými blízkými.
10. Podporujeme spolupráci s dalšími subjekty, které by mohly pozitivně ovlivnit situaci uživatelů – využíváním kompenzačních a rehabilitačních pomůcek a pomocí dobrovolníků.

Budeme rádi, když vám naše Informační listy pomohou ve Vaší situaci. Pokud vás zaujala naše vize „ŽÍT DOMA“ a chcete být informováni o našich aktivitách, zašlete nám svůj e-mail na zitdoma@institutsocialni prace.cz.

Přejeme Vám, aby se vám vyplnilo vaše přání - žít doma.

PhDr. Jakub Čtvrtník, MBA, předseda Institutu sociální práce, z.s.